

Tárgytematika

Félév:	2011/12/1
Tárgynév:	Az európai kultúra nagy korszakai
Tárgykód:	ANTKAB1221
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Horváth Nóra

Oktatás célja:

A tárgy célja, hogy előadások és szemináriumok keretében megismertesse a hallgatókkal Európa kultúrájának kincseit, értékeit, kiemelkedő alkotóit, különös tekintettel építészetére, képzőművészetére és irodalmára. A tárgy átfogó képet kíván nyújtani az egyetemes művészet, illetve az esztétikai és művészeti érték közvetítés történetéről.

Az előadások során a korai középkor jellemzőitől indulva ismerkedünk meg az egymást követő művelődéstörténeti korszakokkal, melyek az európai civilizáció fejlődését alapvetően meghatározták. A romanika és a gótika jellemzőinek megismerése után bepillantunk a reneszánsz világába. Milyen változás történt a művészetben, milyen eszmék határozták meg a gondolkodást - ezekre a kérdésekre próbálunk koncentrálni, s így a gazdasági-társadalmi folyamatok és a kultúra jelenségvilága közötti összefüggések differenciált és rendszerszemléletű értelmezése is lehetővé válik.

A szemináriumok feladata egy-egy téma alaposabb megismertetése különféle szövegrészek feldolgozásával, megbeszélésével. Fontos követelmény, hogy a hallgatók képesek legyenek az információk összegyűjtésére és kritikus elemzésére, valamint a szövegekben felmerülő problémák több szempontú megközelítésére. Az önálló munka és a kiselőadások során a diákok elsajátítják az információk, elemzések mások számára történő prezentálásának eljárását.

Meggyőződésünk, hogy csak azok képesek segíteni a kulturális, művészi és tudományos értékek közvetítésének hatásmechanizmusait, szervezeti formáit, akik biztos háttértudással rendelkeznek ezen értékek múltjáról és jelenéről is.

Tantárgy tartalma:

- 1.: A romanika és a gótika mint a középkori művészet stílustörténetének fogalma
- 2.: A korai romanika
- 3.: Az érett romanika a mai Franciaország területén, a szerzetesek társadalomban betöltött szerepe, Cluny története
- 4.: A gótika kezdete, a stílus gyökerei
- 5.: A gótika elterjedése, a leghíresebb katedrálisok
- 6.: A filozófia helye és kérdései a középkorban, a középkori egyetemek világa
- 7.: A középkori népi kultúra jellemzői
- 8.: A reneszánsz kezdete, a Mediciek Firenzéje
- 9-10.: Itáliai művészeti központok, mesterek, mecénások
- 11.: A reneszánsz elterjedése Európában
- 12.: Humanista műveltség

Tárgytematika

Félév:	2011/12/1
Tárgynév:	Az európai kultúra nagy korszakai
Tárgykód:	ANTKAB1221
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Horváth Nóra

Tantárgy tartalma:

- 13.: Reneszánsz filozófia
- 14.: Reneszánsz és reformáció, a változás kezdete
- 15.: A barokk európai térnyerése

Számonkérési és értékelési rendszere:

A félév szóbeli vizsgával zárul, melynek előfeltétele az aláírás megszerzése.

Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon és szemináriumokon való részvétel - a kari vizsgaszabályzat szerint: ... 75. §/ (4): *Az intézetnek meg kell tagadnia a tantárgy félévi aláírását, ha egy tantárgyból a hallgató - igazolt és igazolatlan - hiányzásai meghaladják szorgalmi időszak egyharmadára eső óraszámot.*

Kötelező irodalom:

A szemináriumokon feldolgozásra kerülő anyagok:

1) A ... Párbeszédről

Párbeszéd egy cluny-i és egy cisztercita szerzetes között

- A költők olvasásáról
- A templomdíszítésről
- A kétkezi munkáról
- A munka közben való éneklésről
- A luxusról

In.: Az égi és a földi szerelemről - források a későantik és a középkori esztétika történetéhez, 275-284.o., szerk.: Redl Károly, Gondolat, Budapest, 1988

2) Hugo de Sancto Victore

- Élete
- I. könyv, VI. fejezet: Az elmélet, a cselekvés és a mesterség eredete
- II. könyv, I. fejezet: A művészetek megkülönböztetése

In.: i.m.: 285-287.o.

Tárgytematika

Félév:	2011/12/1
Tárgynév:	Az európai kultúra nagy korszakai
Tárgykód:	ANTKAB1221
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Horváth Nóra

Kötelező irodalom:

Clairvaux-i Bernát élete

In.: i.m.: 270-271.o.

3) A párizsi Notre Dame

- Érdekességek a kapukról
- A belső tér
- A déli rózsablak
- Apszis

A Sainte Chapelle

- Alsó kápolna
- Felső kápolna

In.: Giovanna Magi: Egész Párizs, 6-13.o., 14-18.o., ford.: Susanna Sümegh, Bonechi, Firenze, Italia

4) A chartres-i székesegyház szimbolikája

A katedrális titkos erői

In.: Jennifer Westwood: Mítoszok földjén, 20-23.o., 24-25.o., Magyar Könyvklub, 1993, ford.: Bakay Dóra

A chartres-i katedrális

In.: Rosemary Burton and Richard Cavendish: A világ száz csodája, 28-29.o., Magyar Könyvklub, 1992, ford.: Toronyi Attila

5) Santiago de Compostela: Szent Jakab sírja

In.: Mítoszok földjén, 36-39.o. (u.a.)

A kölni dóm

In.: A világ száz csodája, 32-33.o. (u.a.)

6) Népi kultúra és középlatin irodalom Arles-i Caesariustól Heisterbachi Caesariusig

In.: Gurevics: A középkori népi kultúra, 17-76.o., ford.: Kövér György, Gondolat, Budapest, 1987

7) Parasztok és szentek

In.: i.m.: 76-140.o.

8) Firenze és a firenzeiek

Tárgytematika

Félév:	2011/12/1
Tárgynév:	Az európai kultúra nagy korszakai
Tárgykód:	ANTKAB1221
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Horváth Nóra

Kötelező irodalom:

In.: A Medici-ház tündöklése és bukása, 9-19.o., 299-300.o., ford.: Bánki Vera, Holnap Kiadó Kft., Budapest, 1993

9) Művészek és gyászolók

In.: i.m.: 79-87.o., 307-308.o.

10) Lorenzo a pártfogó, műgyűjtő és költő

In.: i.m.: 151-161.o., 312-314.o.

11) Az erő (Michelangelo életének egy szakaszáról)

In.: Romain Rolland: Michelangelo élete, 29-51.o., 166-174.o., Anno Kiadó, 2000

Kötelező irodalom : Az előadások, valamint szemináriumok anyaga

Ajánlott irodalom:

Kósa László (szerk.): Magyar művelődéstörténet, Osiris Kiadó, Budapest, 1998

Szentkirályi Zoltán - Détsy Mihály: Az építészet rövid története, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2000

E.H. Gombrich: A művészet története, Gondolat, Budapest, 1983

Marosi Ernő: A középkor művészete I., 1000-1250, Corvina, 1997

Jannic Durand: A középkor művészete, ford.: Csorba Géza, Helikon, 2001

Georges Duby: A katedrálisok kora - Művészet és társadalom, 980-1420, ford.: Fázsy Anikó és Albert Sándor, Corvina, 1998

Erika Fischer-Lichte: A dráma története, ford.: Kiss Gabriella, Jelenkor Kiadó, Pécs, 2001

Aron J. Gurevics: A középkori népi kultúra, ford.: Kövér György és F. Nagy Géza, Gondolat, Budapest, 1987

Tárgytematika

Félév:	2011/12/1
Tárgynév:	Az európai kultúra nagy korszakai
Tárgykód:	ANTKAB1221
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Horváth Nóra

Kötelező irodalom:

Johann Huizinga: A középkor alkonya, ford.: Szerb Antal, Európa, 1996

Erwin Panofsky: Gótikus építészet és skolasztikus gondolkodás, Budapest, 1986

Geréby György: Utószó, in.: Aquinói Szent Tamás: A világ örökkévalóságáról, Budapest, 1998

Christopher Hibbert: A Medici-ház tündöklése és bukása, ford.: Bánki Vera, Holnap Kiadó Kft., Budapest, 1993

Giorgio Vasari: A legkiválóbb festők, szobrászok és építészek élete, Második kötet, ford.: Zsámboki Zoltán, Európa Könyvkiadó, Budapest, 1983

Vayer Lajos: Az itáliai reneszánsz művészete, Corvina, 1992

Charles de Tolnay: Michelangelo - Mű és világkép, ford.: Pödör László és Szilágyi Tibor, Corvina Kiadó, 1975

Roger Whiting: Leonardo a reneszánsz ember, ford.: Mészáros Viktor, Képzőművészeti Kiadó Kft., Budapest, 1993

James Beck - Michael Daley: Restaurálások kérdőjelekkel - üzlet, kultúra, botrány, ford.: Hajnal Péter, Helikon Kiadó, 2000

Leonardo da Vinci: Tudomány és művészet, /Leonardo válogatott írásai/, Bp., Magyar Helikon, 1960

Uhl Alois: Pápák gyermekei, General Press Kiadó, 2004

Gérard Legrand: A reneszánsz művészete, Larousse/Helikon, 2001

Romain Rolland: Michelangelo élete, Anno Kiadó, 2000

Umberto Eco: Művészet és szépség a középkori esztétikában, Európa Könyvkiadó, 2007

Oktató: Horváth Nóra